

GUIA DE ESPACIOS NATURAIS DE GALICIA

Ignacio González, Roberto Fernández e Rafael Salvadores

Galaxia. Vigo, 1995

Botábase de menos e ven de aparecer: Galicia xa dispón dun libro que recolle os valores representativos dos espazos naturais máis salientables do país. 250 páxinas para describir algo menos de medio cento de espazos que van desde Os Ancares ou O Courel ata a costa: rías do Eo, de Ortigueira, de Cedeira,...pasando por outros do interior como a fervenza do Toxa ou a Serra do Xistral. Teñen presenza tres dos que contan coa figura de Parque Natural (Illas Cíes, Corrubedo, Serra do Xurés), outros que están protexidos por convenios internacionais (zonas ZEPa ou RAMSAR) e outros que non contan con ningunha figura de protección.

Non se sabe se intencionadamente, pero nas descrições dos distintos espazos omítese a referencia -agás nos declarados Parque Natural- ás figuras de protección, se ben en todos eles se detalla o estado de conservación e se fan propostas de mellora; xa no limiar os autores declaran a súa pretensión de ir "cara ó progreso no camiño do desenvolvemento dunha conciencia de respecto a calquera das formas de expresión da natureza" e máis adiante cuestionan a situación actual e reclaman, por exemplo, a protección efectiva de espazos como a Serra dos Ancares, a do Courel, a do Eixe,...Non era o seu obxectivo nin é o seu resultado: o libro é algo máis que unha mera recopilación estruturada de datos.

Para cada un dos espazos defínese a súa situación e faise unha breve caracteri-

zación do enclave, apartado ó que segue unha exposición dos seus valores de interese: flora e vexetación, fauna, relacións entre os seres vivos e deles co medio físico, valores histórico-artísticos do lugar,... O último dos 4 apartados é o que fai referencia ó estado de conservación e propostas de mellora. A inclusión dun completo croquis a cor de cada zona engade ó libro un carácter suxerente, ó que contribúe a inclusión de case medio cento de fotografías a cor e numerosos debuxos en branco e negro. A todo o cal se engade un índice de topónimos e unha relación bibliográfica.

É, en suma, un agradable libro de divulgación dos valores naturais dos distintos espazos do país e unha chamada a prol da súa conservación, o que o fai merecente dos mellores desexos de que chegue a moita xente e, en particular, á que está preocupada polo futuro do noso medio natural.

E.C.

ROTAS EN BICICLETA DE MONTAÑA

Itinerarios, mapas, esquemas, perfís, planos e fotografías

Xosé Manuel Castaño

Edicións Xerais, Madrid, 1995

Hoxe en día estamos a vivir unha nova volta do home e a muller á natureza que vén dada polo xurdimento de novos medios de transporte que revolucionan a nosa maneira de relacionarnos co medio natural. A bicicleta de montaña é un enxéño imprescindible para achegarnos á montaña, xa que nos abre un mundo de posibilidades e de coñecemento da nosa contorna, que, ata hai pouco, só era posíbel andando polos seus sendeiros. Por outra banda, trátase dun medio non contaminante, que se basea no esforzo do propio individuo e non coma outros, que van deixando rodadas e monóxido de carbono cos seus potentes motores sobre dúas e catro rodas.

Nesté libro propóñense un total de 23 rotas polo noso país, constando cada capítulo dunha serie de apartados como: un pequeno mapa de estradas da zona co punto de partida; unha táboa cos datos máis necesarios (distancia, tempo, mapa e perfil do itinerario...); un texto describindo os principais atractivos do percorrido e unha serie de esquemas indicando as encrucilladas e puntos de interese. Alén disto, fóra do texto aparecen numerosas fotografías en cor dos distintos traxectos.

Os itinerarios céntranse na zona sur e centro do país, botándose de menos rotas

polas serras do norte, tanto da provincia da Coruña (Capelada, Montemaior, Faladoira,...) coma de Lugo (Xistral, Lourenzá, Liñares,...), para completar unha visión máis xeneralizada das posibilidades de Galicia para este tipo de percorridos.

Os mapas, croquis e táboas resultan ilustrativos e útiles, aínda que se agradecería que o mapa do itinerario fose máis detallado e algunhas valoracións das táboas poden resultar discutíbeis (o monte Aloia, de dificultade "media"). Son de especial utilidade os cadros nos que se especifican os cruzamentos de camiños, para evitar a perda da rota a seguir.

Tocante ó texto, o cal contén as referencias históricas, artísticas, etnográficas ou paisaxísticas, podemos dicir que non ten á mesma altura cós mapas, planos, etc., xa que abundan os tópicos e as afirmacións non comprobadas (ou tomadas dalgún folleto turístico) e, o que é peor, non parece haber ningún criterio para decidir qué é interesante e qué non. Moitas das rotas non están suficientemente ben desenvolvidas en canto ás súas posibilidades paisaxísticas e artísticas.

A edición é clara, detallada e esquemática; as fotografías mostran as distintas paisaxes e monumentos que podemos atopar á beira do camiño, mais, quizabes, está de máis a insistencia do autor en retratar os amigos en canto marco incomparábel lles sae ó caso.

En resumo, o libro é útil e agradábel como guía para os que van coa "mountain" polas serras practicar o deporte da bicicleta, mais posúe menos interese para aqueles que simplemente queiran percorrer a súa contorna en bicicleta cunha finalidade máis relacionada co coñecemento do seu medio.

C.F.

